

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Ladislava Hejtmánka a soudkyně JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Hany Kadaňové, Ph.D., ve věci

žalobce: [redacted],
bytem [redacted]
proti

žalovanému: **Ministerstvo zemědělství,**
sídlem [redacted]

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2016, č. j. 33465/2016-MZE-14141

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

Shodu s prvopisem potvrzuje: M. L.

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu ze dne 27. 4. 2016 č.j. SZIF/2016/0291974 (dále jen „rozhodnutí SZIF“). Rozhodnutím SZIF byly podle § 11 zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SZIF“) a podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 (dále jen „nařízení EU č. 1307/2013“), nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 639/2014, nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 640/2014, prováděcího nařízení Komise (EU) č. 809/2014 a nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády (dále jen „nařízení vlády č. 50/2015 Sb.“) zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí platby pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí a o poskytnutí jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro rok 2015.
2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že žalobce nesplnil podmínku stanovenou v § 2 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 50/2015 Sb., na základě které může o přímé platby žádat jen zemědělský podnikatel. Tuto podmínku shledal v souladu s ustanoveními článku 4 odst. 1 písm. a) a b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, která definují zemědělce a zemědělský podnik. Podmínka zemědělského podnikatele je uvedena v § 2 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 50/2015 Sb., kdy je zemědělský podnikatel definován zákonem o zemědělství.
3. V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce namítl, že rozhodnutí SZIF je v rozporu s příslušným nařízením EU č. 1307/2013 ze dne 17. 12. 2013, ve kterém podmínka zemědělského podnikatele není nikde stanovena. Podmínka zemědělského podnikatele obsažená v ustanovení § 2 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 50/2015 Sb., je tak v rozporu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, které je právně závazné i pro Státní zemědělský intervenční fond, Ministerstvo zemědělství a vládu České republiky. Jako právní důsledek zásady přednosti práva Unie platí, že vnitrostátní právo, které je v rozporu s právem Unie, je neplatné a nepoužitelné. Článek 4 odst. 1 písm. a) a b) nařízení EU č. 1307/2013 podmínku zemědělského podnikatele nestanoví. Termín „zemědělský podnik“ a jeho česká definice je zjevně špatný překlad původního textu. V původní anglické verzi nařízení EU č. 1307/2013 je v článku 4 pro „*all the units used for agricultural activities and managed by a farmer situated within the territory of the same Member State*“ použit termín „*holding*“, který v kontextu nařízení EU č. 1307/2013 znamená soubor zemědělských prostředků, „*legally owned property, such as land, capital, or stocks*“. Holding tedy neznamená podnik, respektive obchodní závod; tj. jmění výlučně podnikatele. Zemědělce podle článku 4 odst. 1 písm. a) nařízení EU č. 1307/2013 je tak subjekt, který vlastní holding, ve smyslu „soubor zemědělských prostředků“, nikoli „zemědělský podnik“. Žalobce označil za nepřijatelné tvrzení žalovaného, že článek 4 odst. 1 písm. a) nařízení EU č. 1307/2013, který definuje termín „zemědělec“, implicitně stanoví podmínku zemědělského podnikatele. Z této definice je naopak možné vyvodit, že „zemědělec“ je zemědělce bez ohledu na jeho právní status (legal status). Při dosazení (původní anglické) definice holdingu do definice zemědělce je žalobce zcela jednoznačně „zemědělec“, a vzhledem ke splnění podmínky být „zemědělec“ (nikoli „zemědělský

podnikatel“) má tedy nárok na poskytování přímých plateb. Z článku 4 odst. 1 písm. c) nařízení EU č. 1307/2013 pak vyplývá, že podmínka poskytnutí přímých plateb zemědělským podnikatelům je v rozporu s tam uvedenou definicí zemědělské činnosti, kde je mezi činnosti s nárokem na přímé platby zařazeno i nevýrobní veřejně prospěšné ekologické obhospodařování zemědělské půdy. Takové nevýrobní obhospodařování půdy není zemědělskou výrobou za účelem dosažení zisku, a není tedy zemědělským podnikáním. Napadené rozhodnutí i rozhodnutí SZIF jsou proto v rozporu s nařízením EU č. 1307/2013, v němž podmínka zemědělského podnikatele není nikde stanovena. Žalobce zopakoval, že podmínka zemědělského podnikatele obsažená v § 2 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 50/2015 Sb., je v rozporu s nařízením EU č. 1307/2013, a toto ustanovení je proto neplatné a nepoužitelné.

4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě předně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a dále uvedl, že nařízení EU č. 1307/2013 bylo přijato v rámci reformy společné zemědělské politiky Evropské unie. V oblasti přímých plateb bylo, mimo jiné, cílem nové právní úpravy lepší zacílení podpor pro zemědělce. Tyto podpory nemají být nadále poskytovány osobám, které zemědělskou činnost nevykonávají, nebo tuto činnost vykonávají jen okrajově. Tento cíl, který je výslovně zmíněn v bodě 10 odůvodnění nařízení EU č. 1307/2013, je konkretizován požadavky výkonu zemědělské činnosti podle článku 4 odst. 1 písm. c) či podmínkou aktivního zemědělce podle článku 9 tohoto nařízení. V českém právu je uvedený cíl zajišťován mimo jiné podmínkou, že žadatel o přímé platby musí být zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2e zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zemědělství“). Zemědělským podnikatelem je osoba, která „*hodlá provozovat zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost*“, což odpovídá požadavku nařízení EU č. 1307/2013, aby na přímé platby měly nárok pouze osoby, které více než okrajově vykonávají zemědělskou činnost. Taková osoba je povinna se zaevidovat za podmínek stanovených v § 2f zákona o zemědělství. Pro přiznání přímé platby musí být splněny všechny podmínky stanovené nařízením vlády č. 50/2015 Sb. Nesplnění jedné z podmínek stanovených v § 2 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., znamená, že zájemce o přímé platby nenaplnuje samotnou definici žadatele jako osoby způsobilé k poskytnutí přímé platby a takové osobě nelze poskytnout jakoukoli z přímých plateb uvedených v § 1 tohoto nařízení vlády.
5. Žalovaný nesouhlasí s námitkou, v níž žalobce napadl nesprávný překlad slova „holding“, neboť v jazycích okolních států, např. Polska, Slovenska či Německa, je překlad tohoto slova obdobný jako český, tedy „podnik“ respektive „zemědělský podnik“. Dále poznamenal, že slučitelnost zavedení této národní podmínky s evropským legislativním rámcem byla předmětem šetření Evropské komise v rámci tzv. EU Pilotu. Šetření Evropské komise vycházelo z podnětu stěžovatele, který tvrdil, že stanovení podmínky zemědělského podnikání pro žadatele o přímé platby představuje pro zemědělce neúměrnou zátěž a některé z nich tato podmínka v rozporu s právními předpisy Evropské unie vylučuje z pobírání těchto podpor. Evropská komise považovala za dostatečné vysvětlení České republiky, že zavedená podmínka je v souladu s evropským uniijním právem a z nároku na přímé platby nevylučuje žádného zemědělce, a zároveň konstatovala, že je na členském státu, aby na národní úrovni stanovil takové podmínky, kterými zaručí ochranu finančních zájmů Evropské unie.

6. K námitce, že podmínka zemědělského podnikatele je v rozporu s článkem 4 odst. 1 písm. a) nařízení EU č. 1307/2013, který mezi zemědělce s nárokem na přímé platby řadí též nevýrobní prospěšné ekologické obhospodařování zemědělské půdy, žalovaný uvedl, že i tato nevýrobní činnost spadá pod zákonné vymezení zemědělské výroby dle ust. § 2e odst 3 zákona o zemědělství. Zmínka o „účelu dosažení zisku“ v ust. § 2e odst. 1 zákona o zemědělství tedy nikoho nevylučuje být registrován jako zemědělský podnikatel, ani z nároku na přímé platby.
7. V replice k vyjádření žalovaného žalobce odmítl jako nepravdivé tvrzení žalovaného, že podmínka zemědělského podnikatele je v souladu s článkem 9 nařízení EU č. 1307/2013. Konstatoval, že v odstavci 3 a 4 článku 9 nařízení EU č. 1307/2013 je pouze uvedeno, že členské státy mohou z nároku na přímé platby vyloučit větší okrajové zemědělce. Právě menší okrajoví zemědělci, na které se odstavec 3 článku 9 nařízení EU č. 1307/2013 nevztahuje, nejsou zemědělskými podnikateli, a podmínka zemědělského podnikatele je tak naopak v rozporu s článkem 9 nařízení EU č. 1307/2013. Malí zemědělci jsou nepodnikající okrajoví zemědělci, a ti jsou zemědělci s nárokem na přímé platby, neboť přímo přispívají k životaschopnosti venkovských oblastí (bod 10 odůvodnění nařízení EU č. 1307/2013). Článek 9 nařízení EU č. 1307/2013 z nároku na přímé platby nevylučuje zemědělce, kteří nejsou zemědělskými podnikateli. Žalobce dodal, že není zemědělským podnikatelem, a pokud by se jako zemědělský podnikatel za účelem získání nároku na přímou platbu zaregistroval, jednal by podvodně. K dokumentům o šetření Evropské komise přiloženým k vyjádření žalovaného žalobce uvedl, že dle jeho mínění neobsahují důkazy pro tvrzení, že podmínka zemědělského podnikatele je v souladu s právem Evropské unie.
8. V doplnění žaloby ze dne 6. 8. 2018 žalobce uvedl, že důkazní břemeno k prokázání nesplnění podmínky pro poskytnutí přímé platby nese žalovaný, a ten své tvrzení neprokázal. Dále zopakoval žalobní námitky a shrnul znění právní úpravy, která je dle jeho názoru relevantní pro posouzení nároku. Doplnil, že odstavec 3a ve spojení s novelou odstavce 4 článku 9 nařízení EU č. 1307/2013 nabyl účinnosti 13. 12. 2017 a do tohoto nařízení byl vložen podle článku 3 odst. 3 písm. a) nařízení (EU) Evropského parlamentu a Rady č. 2393/2017, a že vláda České republiky nařízením vlády č. 43/2018 Sb., ze dne 14. 3. 2018 podmínku aktivního zemědělce obsaženou v článku 9 nařízení EU č. 1307/2013 a v § 2 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 50/2015 Sb., zrušila. Dále zopakoval, že podmínka zemědělského podnikatele je v rozporu s definicí zemědělské činnosti obsaženou v nařízení EU č. 1307/2013 (článek 4 odst. 1 písm. c) tohoto nařízení), kde mezi zemědělské činnosti s nárokem na přímé platby je zařazeno i nevýrobní veřejně prospěšné ekologické obhospodařování zemědělské půdy, a doplnil, že účelem poskytování předmětných přímých plateb, který lze vyvodit zejména z nařízení EU č. 1307/2013, ale i z Programu rozvoje venkova a jejich názvů, je podpora obhospodařování zemědělské půdy, a to způsobem, který je v souladu s ochranou rostlin, živočichů, zemědělské půdy, vody a klimatu, a dále podpora hospodářského rozvoje venkovských oblastí, včetně vytváření pracovních příležitostí (viz zejména článek 43, 46 a 50 nařízení EU č. 1307/2013 a článek 93 nařízení EU č. 1306/2013). Podmínka zemědělského podnikatele má na zákonný účel poskytování přímých plateb záporný vliv a je v rozporu s nařízením EU č. 1307/2013,

neboť bez přímých plateb se nevýrobní veřejně prospěšné ekologické obhospodařování zemědělské půdy nevyplatí, a účel jejich poskytování je tak zcela zmařen.

9. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů. V posuzované věci vyšel z následně uvedené právní úpravy:
10. Podle § 2e odst. 1 zákona o zemědělství zemědělským podnikatelem podle tohoto zákona je fyzická nebo právnická osoba, která hodlá provozovat zemědělskou výrobu jako soustavnou a samostatnou činnost vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku, za podmínek stanovených tímto zákonem (...).
11. Podle § 2e odst. 3 zákona o zemědělství zemědělskou výrobou včetně hospodaření na vodních plochách se rozumí
- a) rostlinná výroba včetně chmelařství, ovocnářství, vinohradnictví a pěstování zeleniny, hub, okrasných rostlin, léčivých a aromatických rostlin s výjimkou pěstování konopí pro léčebné použití a vědecké účely, rostlin pro technické a energetické užití na pozemcích vlastních, pronajatých, nebo užívaných na základě jiného právního důvodu, popřípadě provozovaná bez pozemků,
 - b) živočišná výroba zahrnující chov hospodářských a jiných zvířat či živočichů za účelem získávání, zpracování a výroby živočišných produktů, chov hospodářských zvířat k tahu a chov sportovních a dostihových koní,
 - c) produkce chovných a plemenných zvířat, využití jejich genetického materiálu a získávání zárodečných produktů, pokud jde o zvířata uvedená v písmenu b),
 - d) výroba osiv a sadby, školkařských výpěstků a genetického materiálu rostlin,
 - e) úprava, zpracování a prodej vlastní produkce zemědělské výroby, pokud je konečným produktem zemědělský produkt uvedený v Příloze I Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - f) chov ryb, vodních živočichů a pěstování rostlin ve vodním útvaru povrchových vod na pozemcích vlastních, pronajatých nebo užívaných na základě jiného právního důvodu,
 - g) hospodaření v lese, na pozemcích vlastních, pronajatých, nebo užívaných na základě jiného právního důvodu,
 - h) hospodaření s vodou pro zemědělské a lesnické účely.

Dále se za zemědělskou výrobu považuje zemědělská činnost stanovená podle přímo použitelného předpisu Evropské unie upravujícího pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky.

12. Podle § 2f odst. 1 zákona o zemědělství fyzická nebo právnická osoba, která hodlá podnikat v zemědělství, vyjma fyzické osoby podle § 2e odst. 2 a osoby podle § 2e odst. 4, pokud poskytují dočasně nebo příležitostně služby podle Smlouvy o fungování Evropské unie, je povinna se zaevidovat.
13. Podle § 1 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., toto nařízení upravuje v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie (dále jen „předpis Evropské unie“) některé podmínky poskytování přímých plateb zemědělcům, kterými jsou
- a) jednotná platba na plochu zemědělské půdy,

- b) platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí,
- c) dobrovolná podpora vázaná na produkci a
- d) platba pro mladé zemědělce.

14. Podle § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o poskytnutí přímé platby zemědělcům podle § 1 může požádat fyzická nebo právnická osoba, která
- a) je aktivním zemědělcem podle předpisu Evropské unie upravujícího pravidla pro přímé platby zemědělcům a splňuje podmínky uvedené v § 3,
 - b) je zemědělským podnikatelem podle zákona o zemědělství a
 - c) obhospodařuje zemědělskou půdu evidovanou na ni v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů podle zákona o zemědělství (dále jen „evidence využití půdy“).
15. Podle bodu 10 preambule nařízení EU č. 1307/2013 zkušenosti získané při uplatňování různých režimů podpory určených zemědělcům ukazují, že podpora byla v řadě případů poskytnuta fyzickým nebo právnickým osobám, jejichž podnikatelská činnost se nezaměřovala na zemědělskou činnost nebo se na ni zaměřovala pouze okrajově. V zájmu lepšího zacílení podpory by členské státy neměly poskytovat přímé platby určitým fyzickým a právnickým osobám, ledaže by tyto osoby mohly prokázat, že jejich zemědělská činnost není okrajová. Členské státy by rovněž měly mít možnost neposkytovat přímé platby jiným fyzickým nebo právnickým osobám, jejichž zemědělská činnost je okrajová. Členským státům by však mělo být umožněno poskytovat přímé platby menším zemědělcům na částečný úvazek, neboť tito zemědělci přímo přispívají k životaschopnosti venkovských oblastí. Členské státy by rovněž neměly poskytovat přímé platby fyzickým nebo právnickým osobám, jejichž zemědělské plochy jsou převážně plochy přirozeně ponechávané ve stavu vhodném pro pastvu nebo pěstování plodin a které nevykonávají určitou minimální činnost.
16. Podle článku 4 odst. 1 písm. a) nařízení EU č. 1307/2013 pro účely tohoto nařízení se „zemědělcem“ rozumí fyzická nebo právnická osoba či skupina fyzických nebo právnických osob, bez ohledu na právní formu této skupiny a jejích členů podle vnitrostátních právních předpisů, jejíž zemědělský podnik se nachází na území spadajícím do územní působnosti Smluv podle článku 52 Smlouvy o EU ve spojení s články 349 a 355 Smlouvy o fungování EU a která vykonává zemědělskou činnost.
17. Podle článku 4 odst. 1 písm. b) nařízení EU č. 1307/2013 pro účely tohoto nařízení se „zemědělským podnikem“ rozumí soubor všech jednotek využívaných k zemědělské činnosti a spravovaných zemědělcem, které se nacházejí na území stejného členského státu.
18. Podle článku 4 odst. 1 písm. c) nařízení EU č. 1307/2013 pro účely tohoto nařízení se „zemědělskou činností“ rozumí i) produkce, chov zvířat nebo pěstování zemědělských plodin včetně sklizně, dojení, plemenářské činnosti a chovu zvířat pro zemědělské účely, nebo ii) udržování zemědělských ploch ve stavu vhodném pro pastvu nebo pěstování plodin bez přípravy, která jde nad rámec běžných způsobů zemědělské praxe a použití strojů, na základě kritérií stanovených členskými státy na základě rámce stanoveného Komisí, nebo iii) provádění minimální činnosti vymezené členskými státy, která je

prováděna na zemědělských plochách přirozeně ponechávaných ve stavu vhodném pro pastvu nebo pěstování plodin.

19. Podle článku 4 odst. 2 písm. b) nařízení EU č. 1307/2013 členské státy případně v členském státě stanoví minimální činnosti prováděné na plochách přirozeně ponechávaných ve stavu vhodném pro pastvu nebo pěstování plodin podle odst. 1 písm. c) bodu iii).
20. Podle článku 9 odst. 1 nařízení EU č. 1307/2013 přímé platby se neposkytují fyzickým či právnickým osobám, nebo skupinám fyzických či právnických osob, jejichž zemědělské plochy jsou převážně plochy přirozeně ponechávané ve stavu vhodném pro pastvu nebo pěstování plodin, a které na uvedených plochách nevykonávají minimální činnost stanovenou členskými státy podle článku 4 odst. 2 písm. b).
21. Podle článku 9 odst. 2 nařízení EU č. 1307/2013 přímé platby se neposkytnou fyzickým či právnickým osobám ani skupinám fyzických či právnických osob, které provozují letiště, železniční služby, vodárny, služby v oblasti nemovitostí, stálé sportovní a rekreační areály. Členské státy mohou případně na základě objektivních a nediskriminačních kritérií rozhodnout, že na seznam uvedený v prvním pododstavci zařadí jakékoli další obdobné nezemědělské podniky nebo činnosti, a mohou se následně rozhodnout tyto podniky nebo činnosti ze seznamu vyjmout. Osoba či skupina, na kterou se vztahuje první nebo druhý pododstavec, je však považována za aktivního zemědělce, pokud předloží ověřitelné důkazy ve formě požadované členskými státy, které prokazují některou z následujících skutečností: a) roční částka přímých plateb tvoří alespoň 5 % celkových příjmů, které získala z nezemědělské činnosti v posledním účetním období, pro které jsou tyto důkazy k dispozici; b) její zemědělská činnost není zanedbatelná; c) jejím hlavním obchodním nebo podnikatelským cílem je výkon podnikatelské činnosti.
22. Podle článku 9 odst. 3 nařízení EU č. 1307/2013 kromě případů v odstavcích 1 a 2 mohou členské státy na základě objektivních a nediskriminačních kritérií rozhodnout, že se přímé platby neposkytují fyzickým či právnickým osobám, nebo skupinám fyzických či právnických osob: a) jejichž zemědělská činnost tvoří pouze zanedbatelnou část jejich celkových hospodářských činností, nebo b) jejich hlavním obchodním nebo podnikatelským cílem není výkon zemědělské činnosti.
23. Po provedeném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
24. Pro posouzení toho, zda lze poskytnutí přímé platby (jednotné platby na plochu zemědělské půdy a platby pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí ve smyslu § 1 písm. a) a b) nařízení vlády č. 50/2015 Sb.) podmiňovat postavením evidovaného zemědělského podnikatele, je klíčové, zda vnitrostátní právní úprava konvenuje přímo aplikovatelnému nařízení EU č. 1307/2013 a je s ním v souladu. Nařízení EU č. 1307/2013 patří k základním předpisům Evropské unie, které stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky. Přijetí nařízení EU č. 1307/2013, kterým se zrušilo nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009, bylo mj. odůvodněno zájmem na lepším zacílení podpory (bod 10 preambule nařízení EU č. 1307/2013). Ta by napříště měla být

poskytována fyzickým a právnickým osobám, jejichž podnikatelská činnost je zaměřena na zemědělskou činnost, a to nikoli pouze okrajově. Uvedený záměr byl vtělen zejména do článku 9 nařízení EU č. 1307/2013, který zakotvuje rámec diskrečního oprávnění členských států při poskytování přímých plateb zemědělcům. Podle článku 9 odst. 3 nařízení EU č. 1307/2013 členský stát může na základě objektivních a nediskriminačních kritérií rozhodnout, že se přímé platby nebudou poskytovat osobám, jejichž *zemědělská činnost tvoří pouze zanedbatelnou část jejich celkových hospodářských činností* nebo jejichž *hlavním obchodním nebo podnikatelským cílem není výkon zemědělské činnosti*. Podmínka „evidovaného zemědělského podnikatele“ stanovená vnitrostátní právní úpravou představuje legitimní nástroj, který má oporu v právě citovaném článku 9 odst. 3 nařízení EU č. 1307/2013 a jehož prostřednictvím je členský stát oprávněn regulovat poskytování přímých plateb zemědělcům.

25. Zemědělská politika koordinovaná na platformě společných regulačních a dotačních principů v rámci všech členských států EU je (obecně) zaměřena na zajištění produkce potravin, jejich export, rozvoj zemědělství a venkova a zabezpečení životní úrovně zemědělců (články 38-44 Smlouvy o fungování Evropské unie). Hlavním zájmem společné zemědělské politiky je fungování a rozvoj vnitřního trhu se zemědělskými produkty. Cíleně a dlouhodobě (soustavně) zaměřená aktivita osob působících v oblasti zemědělství je jedním z předpokladů fungování a rozvoje zemědělství. Naopak nahodilé a systémově nezakotvené působení v této oblasti postrádá z dlouhodobého hlediska perspektivu kontinuity jako jedné z podmínek fungování a rozvoje dané oblasti. Na pozadí takto vytyčených cílů je požadavek na výkon zemědělské činnosti v režimu podnikání zcela opodstatněný, neboť podnikání v zemědělství je definováno mj. soustavnou činností, jež v sobě implicitně zahrnuje předpoklad (do budoucna) dlouhodobě vykonávané činnosti orientované výlučně/převážně na zemědělství. Restrikce uplatněná na vnitrostátní úrovni, jež vylučuje z možnosti žádat o poskytnutí přímé platby „nepodnikatele“, tedy nevybočuje z diskreční pravomoci členského státu umožňující vymezit konkrétní podmínky pro poskytování přímých plateb osobám vykonávajícím zemědělskou činnost. Tento závěr nepřímě podporuje i vyjádření Evropské komise, které žalovaný předložil spolu s vyjádřením k žalobě a z něhož vyplývá, že podmínka zemědělského podnikatele není v rozporu s cíli, které nařízení EU č. 1307/2013 sleduje. Zbývá dodat, že překlad pojmu „holding“ provedený v české verzi nařízení EU č. 1307/2013 (článek 4) není stěžejní pro posouzení souladu vnitrostátní právní úpravy s přímo aplikovatelným nařízením EU, neboť, jak soud vyložil shora, národní úprava plně respektuje účel sledovaný unijním právem a má oporu v článku 9 odst. 3 nařízení EU č. 1307/2013.

26. Na okraj soud poznamenává, že výklad, který k článku 9 nařízení EU č. 1307/2013 žalobce přdestřel v replice, se zcela vymyká znění tohoto ustanovení. Nařízení EU č. 1307/2013 v článku 9 odst. 3 a 4 nerozlišuje, jak se žalobce mylně domnívá, „větší“ a „menší“ okrajové zemědělce. Kritériem rozhodným pro vyloučení fyzické či právnické osoby (skupin těchto osob) z dotační podpory je zanedbatelný rozsah zemědělské činnosti v poměru k celkové hospodářské (tj. i nezemědělské) činnosti nebo k hlavnímu obchodnímu či podnikatelskému záměru. Uvedené ustanovení tedy s pojmem „malý“ zemědělec vůbec nepracuje. Nutno dodat, že žalobcem použitý termín „větší“ a „menší“ okrajový zemědělec postrádá logické opodstatnění při současné absenci úpravy, která by považovala za nutné odchylně vymezit postavení tzv. malých zemědělců. Článek 4

nařízení EU č. 1307/2013, který definuje základní pojmy, zejména pojem „zemědělec“ a „zemědělská činnost“, si nečiní ambice odlišit, např. prostřednictvím určitého objemového kritéria, „malé“ zemědělce od ostatních zemědělců. Doplnit lze, že zájem na zajištění podpory menším zemědělcům na částečný úvazek, jak předpokládá bod 10 preambule nařízení EU č. 1307/2013, nekoliduje s podmínkou zemědělského podnikatele. K souladu zákona o zemědělství s článkem 4 nařízení EU č. 1307/2013 městský soud k námitce žalobce doplňuje, že nevýrobní prospěšné ekologické obhospodařování zemědělské půdy je podřazeno pod zákonné vymezení zemědělské výroby dle ust. § 2e odst. 3 zákona o zemědělství, a proto i zemědělec, který takovou činnost vykonává, může být registrován jako zemědělský podnikatel a za splnění ostatních zákonných podmínek není vyloučen z nároku na přímé platby.

27. Žalovaný tedy postupoval v souladu s § 2 odst. 1 nařízení vlády č. 50/2015 Sb., ve spojení s § 2e odst. 1 a § 2f odst. 1 zákona o zemědělství, jestliže zamítl žalobcovu žádost, neboť žalobce nesplnil podmínku evidovaného zemědělského podnikatele jako jednu z kumulativně stanovených podmínek pro poskytnutí přímé platby podle § 1 nařízení vlády č. 50/2015 Sb. Na uvedeném nic nemění ani žalobcem namítaná skutečnost, že nařízením vlády č. 43/2018 Sb., došlo s účinností od 1. 4. 2018 ke zrušení podmínky „aktivního zemědělce“ jako jednoho z předpokladů pro poskytnutí přímé platby. Pro posouzení zákonnosti napadeného rozhodnutí je relevantní toliko právní úprava platná a účinná ke dni jeho vydání. Okolnost, že na národní úrovni byly následně přijatou právní úpravou změněny podmínky pro poskytnutí podpory, neeliminuje aplikaci článku 9 nařízení EU č. 1307/2013 ve vztahu k uplatnění diskrečního oprávnění členského státu stanovit konkrétní podmínky pro přístup k přímým platbám. Pro úplnost soud dodává, že i po nabytí účinnosti nařízení vlády č. 43/2018 Sb., platí, že podle § 2 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 50/2015 Sb., může o poskytnutí přímé platby zemědělcům podle § 1 požádat fyzická nebo právnická osoba, která je zemědělským podnikatelem podle zákona o zemědělství.
28. Městský soud v Praze tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl. Za splnění podmínek zakotvených v § 51 odst. 1 s. ř. s. tak učinil bez nařízení ústního jednání (žalobce ve stanovené lhůtě nevyjádřil svůj nesouhlas s rozhodnutím soudu o věci samé bez jednání a žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil).
29. Výrok o náhradě nákladů řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovanému žádné účelně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou (2) týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem [REDACTED]. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 29. dubna 2020

JUDr. Ladislav Hejtmánek v. r.
předseda senátu